

Littoisten Tehtaanmäen tarinapolut -hanke

LOPPURAPORTTI 13.3.2014

Toteuttaja: Kyläyhdistys Emma ja Anselmi ry

Hankkeen nimi: Littoisten Tehtaanmäen tarinapolut

Diaarinumero : 5/103-2013/05.

Aika: 5.2.2013 - 1.2.2014

Tiivistelmä:

Hankkeen tavoitteena oli kerätä ja jalostaa Littoisten verkatehdasalueeseen liittyviä tietoja, tarinoita ja kuvia. Materiaalista luotiin virtuaali/mobiilikierroksia eli Verkapolkuja internetiin, tarinallinen valokuvakirja Tehtaan valossa, tehdasalueella kulkeva Muistojen valokuvapolku –näyttely, uudistettiin kyläyhdistyksen verkkosivut sekä luotiin sähköinen arkisto. Hanketta vetämään ja sisältöä suunnittelemaan palkattiin kokopäiväinen työntekijä. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 63.414 euroa. Kyläyhdistyksen verkkosivujen osoite on www.emmajaanselmi.fi.

Littoisten verkatehdasmiljöö on historiallisesti merkittävä ja esteettisesti viehättävä alue. Valokuvakirjan, virtuaalikierrosten ja valokuvapolun avulla alue saadaan helposti tutuksi kulttuuri- ja teollisuushistoriasta kiinnostuneille. Tiedon jakaminen ja syventäminen lisää lähiasukkaiden kotiseudun tuntemusta ja heidän juurtumistaan alueelle. Verkatehtaan työntekijöiden haastattelutilaisuudet ovat arvostavia ja sosiaalisesti tärkeitä tapahtumia ikäihmisille. Hankkeen aikana syntyneet tuotteet varmistavat, että kyläyhdistyksen vuosien aikana keräämä kulttuuriperintö säilyy myös jälkipolville.

Hankkeen tavoite ja toimet:

Littoisten Tehtaanmäen tarinapolut –hankkeen tavoitteena oli kerätä ja arkistoida Littoisten verkatehdasalueeseen liittyvää kulttuuriperintöä sekä luoda uusia muotoja sen levittämiseksi. Sisältö oli moniosainen; siihen sisältyi sähköinen arkisto, kaksi virtuaalikierrosta, valokuvakirja, verkkosivujen uudistukset ja valokuvapolku.

Arkiston tekeminen merkitsi sähköisen tietokannan luomista Littoisten verkatehtaan alueeseen liittyvistä faktoista, tarinoista, kuvista ja videoista. Osittain tietoa oli jo olemassa, mutta se on hajallaan ja arkistoimatta.

Materiaalista tehtiin kaksi varsin laajaa ja monipuolista virtuaalikierrosta, jotka nimettiin Verkapoluiksi. Verkapolkujen avulla voi kulkea omatoimisesti tehdasalueella älypuhelimella tai tabletin avulla. Kierrokset kertovat niin entisajan tehdastyöstä ja työntekijöiden sosiaalisesta elämästä ja harrastuksista kuin

kuvia ja videoita. Niihin voi tutustua kyläyhdistys Emman ja Anselmi ry:n verkkosivustolla www.emmajaanselmi.fi.

Valokuvakirjassa "Tehtaan valossa – Kuvia ja tarinoita verkatehtaan kulmilta 1910-1950" on lähes sata valokuvaa ja kymmeniä niihin liittyviä kertomuksia. Kirja perustuu osin kahteen aiemmin järjestettyyn valokuvanäyttelyyn, jotka kertoivat verkatehdasalueen vaiheista. Kirjan avulla valokuvat ja tarinat saadaan helposti jaettua kiinnostuneille.

Tavoitteisiin kuului myös ns. Muistojen valokuvapolku -näyttelyn luominen ympäristöön. Se käsitti 50 laminoitua, säänkestävää kuvaa ja ne oli sijoitettu tehdasmiljööseen, osa mahdollisimman autenttisille paikoille. Valokuvapolku järjestettiin ensimmäisen kerran Littoisten lumoavat pihat - kirpputoritapahtumassa 18.5. ja toisen kerran Littoisten markkinoiden yhteydessä 14.9.2013. Polulla kävivät sadat ihmiset tutustumassa ja se sai innostuneen vastaanoton.

Hankkeen aikana uudistettiin myös kyläyhdistyksen verkkosivut, jonne virtuaalikerrokset ladattiin.

Hanke oli suunnattu lähiseudun vanhoille ja uusille asukkaille, koululaisille, matkailijoille, ulkoilijoille ja tehdasalueen historiasta kiinnostuneille. Littoisten verkatehdas ympäristöineen on luokiteltu kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi teollisuusmiljööksi.

Organisaatio ja tekijät

Hankkeeseen palkattiin kokoaikainen projektinvetäjä ajalle 5.2.²⁰¹³-10.1.2014. Työntekijänä toimi verkatehdasalueella vuosia opastanut toimittaja Eeva Turpeinen, joka myös organisoi ja toteutti hankkeet sisällöllisesti.

Hankkeessa käytettiin myös ostopalveluita. Verkopolkujen, verkkosivujen ja arkiston graafisen suunnittelun ja teknisen toteutuksen teki mainostoimisto Friday/Herkko Pulkkinen. Valokuvakirjan graafinen suunnittelu ja kuvien käsittely tehtiin yhdessä mainostoimisto 2t/Nina Laineen kanssa. Kirja painettiin Nord Print -kirjapainossa Helsingissä ja valokuvatulosteet ja esitteet teki Light Press Kaarinasta.

Hankkeeseen osallistui lukuisia talkoolaisia sekä tarinoiden kertojina että oikolukijoina, kommentoijina, graafisina suunnittelijoina ja tietoteknisinä avustajina. Haastattelussa keskeisessä roolissa olivat ns. muistelijat, jotka ovat olleet töissä verkatehdasalueella tehtaan toiminnan aikana.

Hanketta varten vuokrattiin Tehtaanmäeltä oma tila, jossa yhdistyksen toimisto sijaitsi ja jonne kyläläisille järjestettiin tilaisuuksia.

Kustannukset:

Hankkeen budjetti oli 63.415 euroa.

Markkinointi ja tiedotus

Hanketta tehtiin tunnetuksi lähiasukkaille pienimuotoisissa tapahtumissa ja tiedottein sekä laajemmalle yleisölle Littoisten markkinoilla ja mediassa. Hankkeesta oli lehtijuttuja Turun Tienoossa, Kulmakunnassa, Turun Sanomassa, Kaarina-lehdessä ja Kunnallislehdessä. Varsinainen tiedotustilaisuus hankkeen lopputuloksista pidettiin yhdistyksen toimistossa 6.3.2014. Aiheesta kirjoittivat Turun Tienoo, Kulmakunta, Turun Sanomat ja Kunnallislehti.

Aikataulu

Hanke toteutui suunnitellussa aikataulussa. Eri osa-alueita tehtiin lomittain niin että Verkapolut, kirja ja verkkosivut valmistuivat tammikuussa, hieman ennen projektin loppumista.

Haasteet

Hankkeen suuri haaste oli aikataulu ja sellaisten tuotteiden onnistunut luominen, joista ei ollut aikaisemmin täyttä kokemusta. Virtuaalikierrosten/mobiilikierrosten tekeminen oli teknisesti ja sisällöllisesti melko haastavaa. Kierrosten haluttiin toimivan kaikissa älypuhelinikäyttöjärjestelmissä ja internetselaimissa suoraan ilman ladattavia lisäsovelluksia.

Virtuaalikierrosten monipuolinen sisältö oli myös aika ainutlaatuinen, joten suoranaista mallia ei tekijöillä ennestään ollut. Taloudellisista syistä huippuammattilaisia ja testaajia ei voitu käyttää, vaan piti opetella monta asiaa yrityksen ja erehdyksen kautta. Lopputulos oli kuitenkin laadukas ja kattava.

Valokuvakirjan vanhojen kuvien käsittely oli haastavaa kuten myös oikean painojäljen löytäminen. Työlästä oli myös löytää valokuvakirjan sisällölle riittävän ammattimaisia, vapaaehtoisia kommentoijia ja oikolukijoita. Valokuvakirjan haluttiin kuitenkin olevan aikaa kestävä, luettava, informatiivinen ja esteettisesti kaunis.

Tulokset ja vaikutukset

Hajallaan ja käyttämättömänä olevaa tietoa arkistoitii ja siitä tehtiin kaikille helposti saatavilla olevia tietopaketteja. Näin saatiin tärkeää kulttuuriperintöä talteen ja siirrettyä uusille sukupolville kaikkien hyödynnettäviksi. Samalla tuotteistettiin olemassa olevaa tietoa. Tämä lisää verkatehdasalueen matkailua ja vetovoimaa ja tukee esim. alueella olevaa muuta pienyritystoimintaa.

Hankkeen tuotteet lisäävät mielenkiintoa omaan kulttuuriperintöön niin asukkaiden kuin koululaisten keskuudessa ja lisäävät juurtumista oman alueen identiteettiin.

Hankkeen myötä tehdasalueen saama myönteinen julkisuus ja uudet tapahtumat ovat virittäneet miljöötä uudelleen henkiin. Kyläyhdistyksen tapahtumat tulevat jatkossa lisääntymään. Myös paikallinen omakotiyhdistys saa vetoapua yhteisistä toiminnoista.

Projektin aikana yhteisöllisyys lisääntyi. Hankkeeseen osallistuvat mm. Tehtaanmäen taloyhtiöiden asukkaat, kiinnostuneet littoislaiset ja muistelijat, joille on ollut tärkeää jakaa heidän tietoaan ja osallistua yhteistilaisuuksiin. Hienoa on ollut myös eri-ikäisten kyläläisten, myös lasten, talkoinnostus hanketta kohtaan. Talkootyö arvioitiin hankkeen alussa liian pieneksi. Tarvittavat tunnit olivat täyttyneet jo useita kuukausia ennen sen loppumista.

Hankkeen avulla työllistettiin henkilö lähes vuodeksi ja käytettiin useita ostopalveluita.

Työskentelyyn vuokrattiin projektitila, jossa voitiin kokoontua ja järjestää pieniä tilaisuuksia. Littoisista puuttui yleinen kokoontumispaikka, joka olisi päivisin avoinna. Tila toimi myös pienenä tapaamispaikkana kyläläisille, jonne voi pistäytyä kahville ja tulla tuomaan ehdotuksia.

Tietokantaratkaisut ja tiedostoformaatit toteutettiin siten, että ne palvelevat nykyisiä laitteita (älypuhelimet, tabletit, tietokoneet) sekä tulevaisuuden tietotekniikan näyttölaitteita. Esimerkiksi mobiilikierrokset hyödyntävät uutta informaatioteknologiaa siten, että mitään erillisiä ladattavia, nopeasti vanhentuvia sovelluksia ei tarvita.

Verkopolut ovat varsin monipuoliset myös sisällöllisesti. Tulevaisuudessa uusia kierroksia on helppo lisätä formaattiin. Kokemuksen myötä tekijät pystyvät tekemään vastaavanlaisia kierroksia muuallekin.

Littoisissa 13.3.2014

Hankkeen vetäjä Eeva Turpeinen

Littoisissa 13.3.2014

Hyväksyjä, yhdistyksen rahastonhoitaja Jani Pihlajamaa